Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 30 Montgomery St. Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 86. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СУБОТА, 8-го ТРАВНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, MAY 8, 1982 No. 86 VOL. LXXXIX.

СЕНАТОР Д'АМАТО ВИСТУПИВ В ОБОРОНІ І. СВІТЛИЧНОГО

Ню Йорк, Н. Й. — Алфонс Д'Амато, нюйоркський республіканський сенатор, відомий прихильник українських та інших дисидентів і борців за людські і національні права, вислав листа до совєтського амбасадора Анатолія Добриніна з вимогою розглянути справу засудженого і хворого українського правозахисника Івана Світличного та звільнити його, даючи йому можливість виїхати у вільний світ для лікування.

В листі, написаному нещодавно, сенатор пише: „Я дуже стурбований вісткою, що Світличний мав удар в серпні 1981 року; потім він зазнав повторного удару в грудні 1981 року, який залишив його в критичному стані. Мене турбує те, що він був позбавлений повного і відповідного медичного лікування, перебуваючи в засланні".

Як відомо Світличний відбуває 12-річне покарання за „антисовєтську пропаґанду й аґітацію". І далі в листі слова сенатора до Добриніна: „Велика кількість осіб висловлюють свою турботу долею Світличного і вони домагаються його звільнення як в'язня сумління. Через серйозне погіршення стану його здоров'я, я вимагаю його негайного звільнення".

Як член Комісії безпеки і співробітництва в Европі, заснованої для нагляду за виконанням Гельсінкських умов, сенатор Д'Амато постійно виступає проти порушення людських прав у Совєтському Союзі; це він вчинив і тепер, захищаючи права українського публіциста, літературного критика, літератора і поета.

До виставки готується три покоління Сурмачів

Ню Йорк, Н.Й.—Тут, у суботу, 8-го травня, в Українському Інституті Америки, від 2-ої години по полудні до 6.30 вечора відбудеться виставка, що „її готували три покоління", як про це повідомляє мистецьке запрошення, зроблене мистцем Ярославою Сурмач. „Колекції і реколекції" включатимуть творчі осяги трьох з родини Сурмачів.

Мирон Сурмач

Батько Мирон Сурмач, якому 89 років, святкуватиме вихід у світ його спогадів про „леґендарну давнтавнську" книжкову крамницю, „Сурма" в Ню Йорку, і його ж автобіографії, що є одноразово і частиною історії українського поселення у ЗСА. Він бо справжній український піонер-першопроходець в Ню Йорку.

Його син Мирон В. Сурмач, теперішний власник крамниці „Сурма", покаже збірку рідкісних українських жіночих сорочок, що має їх аж сто, і нововиданий люксусовий альбом українських вишивальних взорів.

Відома малярка і ілюстратор книжок, донька сеньйора Сурмача, Ярослава Сурмач-Міллс експонуватиме свої мистецькі найновіші твори в різних жанрах і різної техніки.

День „Родинної виставки" включатиме також музичну програму—гру і спів бандуристів, буфет і виступи всіх більших і менших Сурмачів. Вестиме програму Тед Шумейко.

Віктор Боровський виступатиме в телевізії

Ню Йорк, Н.Й. — Тут, у вівторок, 11-го травня, на каналі 11-му незалежної телевізійної мережі, у програмі „Клюбу 700", о годині 1-ій дня (у Філядельфії о годині 12:30 після обіду на станції WPHL, канал 17-ий) виступатиме український дисидент, ще донедавна в'язень сумління в писхушках СССР, Віктор Боровський. Він перебуває у вільному світі вже чотири роки і за цей час написав книжку спогадів — „Поцілунок Сатани", надрукував ряд есеїв і статтей про український рух спротиву і дав сотні прилюдних лекцій і відчитів по Америці і Канаді.

У згаданий вівторок В. Боровський буде також відповідати на питання глядачів. Тому він просить зацікавлених глядачів включити того дня і в тій годині прогрму „Клюб 700" і брати участь у ставленні йому телефонічних питань. Число телефонів, на які дзвонити до телевізійної станції для програми, будуть подані кілька разів під час самого перебігу цієї релігійно-скерованої одногодинної програми. Розмова з В.Боровським у різний час буде висвітлена також по інших містах ЗСА, наприклад — у Олбані, Н.Й.; Аклроні, Огайо; Аллентавні, Па.; Алтуна, Па.; Амарілло Тексас; та в майже двох сотнях інших міст.

„КОРОЛЬ СТРІЛЬЦІВ" В НЮ ЙОРКУ

Ню Йорк, Н.Й. —Тут, у неділю, 9-го травня, о годині 4-ій по полудні, в залі школи Стайвезант (15-та вулиця поміж 1-ою і 2-ою авеню), відомий український драматичний ансамбль „Заграва" з Торонто, Канада, поставить комедію Ікера — Івана Керницького „Король Стрільців", написану в 1942 році.

На виставі буде присутній автор цієї комічної п'єси, І. Керницький.

ВШАНУЮТЬ О. ПРОТ. В. КОВАЛЕНКА

Милвилл, Н.Дж. — В неділю, 23-го травня ц.р., українська православна парафія свв. Апостолів Петра і Павла влаштовує тут відзначення 40-річчя священослужіння о. протопресвітера Віталія Коваленка. Свято розпічнеться Соборною Богослужбою о год. 11-ій рано і Молебнем на інтенцію ювілята і його родини. По Службі Божій відбудеться святочний бенкет і концерт. Свято влаштовує Ювілейний комітет.

ВИСТАВКА СІМОХ МИСТЦІВ В ОМУА

Ню Йорк, Н. Й. — Відкриття виставки сімох мистців відбудеться тут в неділю, 9-го травня, о год. 1-ій по полудні в ґалерії ОМУА при 136 Друга авеню (4-ий поверх). Участь у виставці беруть: Володимир Бачинський, Яків Гніздовський, Любослав Гуцалюк, Любомир Кузьма, Зиновій Онишкевич, Богдан Савчук, Петро Холодний, мол. Виставка буде відкрита в будні від год. 6-8 вечора, суботи й неділі від 1-8 год. вечора і триватиме до 23-го травня включно.

Відбулася друга зустріч русинів та українців

Ню Йорк, Н.Й. (І.Я.Х.). — Перша зустріч карпаторуських і українських активістів відбулася в Пітсбурґу, Па., 6-го листопада, 1981 року. Учасниками зустрічі були: від русинів — проф. д-р Патриція Кравчик, о. Петро Булеца, о. Роберт Карл, проф. д-р Павло Маґочий, Джеррі Дзюмба, ред. Фредрик Петро та Іван Ріґетті. З українського боку були: о. протопресвітер Степан Біляк, о. Іван Бек, д-р Катерина Довбенко, д-р Юрій Кишакевич, д-р Богдан Витвицький та Іван Я.Хамуляк. Комітет дістав доручення провести подібні до зустрічі в Пітсбурзі також зустрічі-зїзди в інших місцевостях, конкретно: на Сході Америки — в Ню Йорку, в містах стейту Ню Джерзі, далі Клівленді та евентуально в Дітройті. Якщо буде загальна згода присутніх із згаданих теренів, то можна б думати про якусь офіційну конференцію представників усіх названих міст.

Дня 1-го травня 1982 року відбулася нова зустріч в приміщеннях карпаторуської католицької церкви в Ню Йорку, настоятелем якої є канцлер епископа М. Дудика о. монсеньйор Реймонд Місулич. З русинського боку присутні були: о. канцлер Р.Місулич, о. монсеньйор Василь Шерегий (католик), Архимандрит Микола Смішко та о. Іван Ловіґ (обидва з Православної Церкви), д-р П.Маґочий, д-р Орест Й.Мигалий, проф. д-р Рішард Реноф та Микола Беньо — карпаторуський активіст з Ню Йорку.

З українського боку брали участь: о.канцлер д-р Петро Скрінковський (католик), о. Іван Ткачук (православний), ред. Мстислав Дольницький, д-р Богдан Витвицький, ред. Рома Сохан-Гадзевич, д-р Р.Осінчук, д-р Я.Падох, Іван Костюк, Євген Стахів та Іван Я.Хамуляк.

Короткі доповіді виголосили д-р Б.Витвицький та проф. д-р П.Маґочий, а опісля присутні займали становище до проблем русинсько-українського діялоґу та можливостей співпраці обох громад. В основному усі уважали, що такий діялог і співпраця корисні і треба і їх продовжувати.

До вибраних членів координаторів в Пітсбурґу були вибрані з Ню Йорку такі члени: від русинів — о. канцлер Р.Місулич та М.Беньо; від українців — ред. Р. Сохан-Гадзевич, д-р В.Шандор та ред. М.Дольницький.

Була думка відбути таку саму конференцію ще в Клівленді та Дітройті. Радили вести такі акції при допомозі окремих комітетів. Спільне відспівання „Христос Воскрес" та надія, що спільну мову можна знайти, закінчили зустріч.

Віцепрезидент Буш перебуває в Китаї

Ганґжу, Китай. — Віцепрезидент Джордж Буш прилетів сюди у середу, 5-го травня, щоб злагіднити напруження поміж китайським і американським урядами, що постали у наслідок продажу Америкою зброї Тайванові.

У розмові із кореспондентами на летовищі, віцепрезидент сказав, що він прибув сюди, щоб скріпити фундаментальні принципи, на яких встановлено нормальні відносини поміж обидвома країнами, включно із становищем ЗСА, яке чітко у свій час здеклярував президент Роналд Реґен, щодо визнання лише одного Китаю. „Ми визнаєм Китай рівноправним партнером у світових справах", — сказав віцепрезидент. Дж. Буш запевнив, що ЗСА — відвертий і чесний партнер у відносинах поміж країнами. „Спірне питання є перед нами, а не поміж нами", — додав він.

Віцепрезидент є найвищою стажем урядовою особою, що відвідує Китай від початку адміністрування Уряду президента Реґена. Державний секретар Александер Гейґ відвідав Пекін минулого літа, а секретар Департаменту скарбу Доналд Ріґен — в листопаді минулого року.

Заплянувано зустрічі віцепрезидента Буша з цілим рядом високих урядових осіб.

В цей самий час у Вашінґтоні Сільсько-господарча комісія Сенату відкинула прохання Уряду президента Реґена проголосити Китайську Народну Республіку „дружньою країною" у зв'язку з американською харчовою допомогою. Натомість комісія схвалила додаток до закону про допомогу потребуючим країнам, який фактично уневажнює заборону допомоги КНРеспубліці у рамках т. зв. „Дар для миру" програми, яку прийнято у 1966 році.

Республіканці узгіднили бюджет

Вашінґтон. — Білий Дім і республіканські провідники в Конґресі у середу, 5-го травня, домовилися і погодилися на пропонований президентом Роналдом Реґеном бюджет на 1983 фіскальний рік, який був преліміНарно ухвалений цього ж дня Сенатською бюджетовою комісією. Більшість в цій комісії мають республіканці, хоч раніше того дня комісія відкинула первісний проєкт Президента.

За новим пляном, на який всі республіканці погоджуються, передбачається збільшення податків протягом наступних трьох років на 95 більйонів долярів і зменшення коштів соціяльного забезпечення на 40 більйонів долярів протягом того самого часу. Голосування відбулося по партійній лінії: 11 республіканців за і 9 демократів проти. Докладніші напрямні про зміни в пляні соціяльного забезпечення мають бути згодом випрацювані Конґресом.

Цей плян, що на нього нарешті погодилися всі республіканці і Президент, випрацював сенатор Піт. В. Доменічі, голова Бюджетової комісії, при значній допомозі інших законодавців та офіційних речників Президента з Білого Дому.

Москва погодилася на відшкодування Швеції

Москва, СССР. — Згідно з повідомленням аґентства Ройтерс, уряд Совєтського Союзу погодився заплатити Швеції відшкодування у сумі понад 170,000 дол. Переговори про практичне переведення цієї компенсації вже ведуться поміж урядами СССР і Швеції.

Шведський уряд вимагав від СССР цього відшкодування за перебування сов'єтського підводного човна у шведських територіяльних водах у жовтні 1981 року, поблизу шведської морської бази Карльскрона. Кораблі прибережної охорони Швеції заопікувалися цим човном, охороняли його та згодом допомогли йому спуститися під воду. У наслідок цього випадку взаємовідносини поміж обидвома країнами разюче погіршилися, бо шведський уряд обвинувачував совєтський у розвідчій шпигунській акції.

ТЕЛЕВІЗІЯ МАЄ ВПЛИВ НА ПОВЕДІНКУ ДІТЕЙ

Вашінґтон. — Федеральна аналіза дослідів, що їх ведеться вже понад десять років про вплив на поведінку глядачів надмірного показу насильств різного роду на екранах телебачення, виявила прямий зв'язок поміж такими показами і аґресивністю, нервозністю та навіть злочинною поведінкою дітей і підлітків.

Висновок всіх дослідів, проведених у цьому напрямку, є такий, що показування надмірних актів насильства на екранах телевізорів має пряме відношення до зросту антисоціяльної аґресивної поведінки молодих глядачів. Цей висновок іде далі, бо говорить, що такого впливу на поведінку і характер вражливого молодого глядача не має ніяка інша „мідія", хоча б тому, що ні фільми по театрах, ні радіо чи читання шкідливих книжок або журналів не таке широкодоступне, як телевізійні програми, на які кожна американська дитина і підлітки витрачають багато годин кожного дня.

Тепер питання стоїть не про те, чи такий зв'язок поміж недоброю поведінкою і телевізійними програмами з показом насильства існує, а чому все це робить такий вплив? Відповідь на це питання мусять знайти соціологи, психологи та люди із шкільництва, Церков і урядових інституцій.

Рапорт приготував Крайовий інститут ментального здоров'я і він є усучасненням звіту генерального хірурга з року 1972. Тоді рапорт згадував про пов'язання поміж поведінкою молодих і малих і тим, що вони бачать на екрані, і стверджував, що поведінка погіршувалася. Тодішній рапорт не давав відповіді, чи на коротко чи на довго поведінка дитини змінювалася. Теперішний рапорт стверджує беззаперечно, що і в доброму і в злому вплив телевізії дуже значний і тривалий.

Очевидно, як цього і треба було сподіватися, ультра ліберальна телевізійна індустрія устами своїх речників підняла „голос протесту" проти втручання в її права, ґарантовані Конституцією, показувати все глядачам, що їй тільки забажається, бо так дехто інтерпретує поправку до Конституції про свободу вислову.

Критикують конференцію в Москві

Вашінґтон, Д.К.—Конґресмен Данте Фасцел і сенатор Роберт Дол, голова і заступник голови американської Комісії для безпеки і співробітництва в Европі в публічній заяві 29-го квітня ц.р. гостро засудили совєтський уряд з нагоди скликання конференції релігійних діячів в Москві для обговорення „небезпеки атомової війни".

В листі до пастора Билли Ґрегема, відомого американського баптистського провідника, і 13-ох інших американських діячів, які їдуть на конференцію в Москві, американські законодавці заявили, що скликання такої конференції совєтським урядом „є подвійною зрадою правдиво релігійних і мирних почувань тих, що візьмуть участь у конференції".

Конференція має відбутися в днях від 10-го до 14-го травня ц.р. і, як сказано,

(Закінчення на стор. 4)

В Америці

У СОММЕРВІЛЛІ, МАССАЧУСЕТС, вірменські терористи убили почесного турецького генерального консула до Бостону Орхана Р. Ґундуза. Фатальний замах перевів озброєний револьвером чоловік, який вправляв біг. Коли автомобіль генерального консула, який їхав до свого дому в поблизькому Нагант, спинився на перехресті вулиць, де був великий вуличний рух, атентатчик підбіг до авта й вистрілив кілька куль, що ними цей визначний турецький дипломат бостонської американсько-турецької громади був вбитий на місті. Після вбивства бюро аґентства Ю-Пі—Ай дістало телефонічно повідомлення — чоловічий голос проказав: „Говорить Командо справедливости з організації ‚Вірменський геноцид'. Ми щойно вбили турецького амбасадора в Бостоні". Все це в помсту за масакру вірмен турками, що відбулася в 1915 році в Туреччині.

КЕРРОЛ БЕЛЛАМІ, ГОЛОВА Міської ради Ню Йорку, тепер відбуває поїздку по СССР. Вона і її приятелька - правник у Москві бажають побачитися й переговорити про спільні міські проблеми з представниками Міської ради столиці СССР. Їй також хочеться побачити славнозвісну московську підземку, про яку „вона багато наслухалася майже казкових розмов". Ця підземна залізниця, яка довго носила ім'я „залізного комісара" Лазаря Каґановіча, побудована руками і на кістках українських „ворогів народу", каторжників-політв'язнів, жертв Сталінового терору.

ФБІ ЗААРЕШТУВАЛО ЧОЛОВІКА і жінку, Ірвіна і Меделейн Марґоліс, власників діямантової фірми Кандор-діямантової компанії, яка „збанкрутувала", і тому федеральні власті вже кілька місяців ведуть інвестиґацію в цій „темній" справі, де зникло 6 мільйонів долярів. Двом Марголісам закинуто офіційно „обман пошти", але на цьому, здається, інвестиґація не спиниться. Навколо цієї фірми діються різні „містерійні" речі: наприклад, без сліду зникла Дженні Су Чін ще в січні, яка працювала в цій фірмі, після того, як вона погодилася свідчити проти боса. А зовсім нещодавно загинула Марґарет Барбера - контролер цієї ж фірми, яка погодилася була свідчити в справі пропалих шести мільйонів долярів перед властями в березні. Як відомо, 12-го квітня, разом з М.Барберою, загинули від куль вбивці три працівники з телевізійної мережі Сі-Бі-Ес, коли вони у автовому ґаражі в Ню Йорку поспішили на допомогу М.Барбері, яку хотів тоді схопити напасник. Все це загострило інтерес до фірми Марголіса, хоч покищо не закидають ні йому, ні його жінці змови на вбивство цих чотирьох осіб, можливо п'ятьох, якщо доказ смерти зниклої Дженні Су Чін, її тіло, також віднайдеться.

НА СУДОВОМУ ПРОЦЕСІ Джана В.Гінклі, що вчинив 14 місяців тому замах на Президента, поранивши Роналда Реґена і ще чотирьох осіб, кожного дня розгортається, як у фільмі, цікава драма життя підсудного, що його оборона хоче представити за умовохворого „у момент виконання" атентату" і тому не відповідального за його вчинки. Знову ж прокуратор оскаржує Гінклі у намірі вбити Президента. Цей намір він виносив у своїй голові і здійснив з усіма розрахунками, щоб позбавити життя Президента. Найновіше свідчення складено перед судом про те, що Гінклі вивчав спосіб викрасти літака. Також судові передано листівку від Гінклі до його „заочної панни" молодої артистки, тепер студентки у Єйльському університеті Джоді Фостер, де на листівці є пара — фото Роналда і Ненсі Реґенів, а на другому боці — записака до Фостер.

МИРНІ ІНІЦІЯТИВИ НАТРАПЛЯЮТЬ НА ТРУДНОЩІ

Лондон, Велика Британія —Речники британського уряду і прем'єр-міністер Марґарет Тачер заявили кореспондентам, що мирні заходи урядів З'єднаних Стейтів Америки і Перу які мали на меті довести до припинення воєнних дій в південному Атлантику і взагалі в районі Фальклянських островів не увінчались успіхами. Міністер закордонних справ Великої Британії Френсис Пим обвинуватив за неуспіхи Арґентину, яка не приймає жадної мирної ініціативи, що не включає справи суверенітету над Фальклянськими островами. Британія вимагає перед започаткуванням переговорів відтягнення арґентинських військових частин з островів.

У тому самому часі британське міністерство оборони повідомило, що Англія втратила два додаткові джетові літаки типу „Герріер". Арґентинські військові речники натомість заявляють, що від вівтірка, 4-го травня ц.р., не було жадних зударів між британськими і арґентинськими літаками і тому британські літаки правдоподібно через погану погоду не зуміли повернутися на літаконосець і впали у відкрите море.

Мирні зусилля країн вільного світу тепер сконцентрувались на пропозиції Об'єднаних Націй, але політичні спостерігачі кажуть, що у західних столицях панує скептицизм щодо цієї ініціятиви не зважаючи на те, що уряд прем'єра М.Тачер в принципі погодився на започаткування розмов і погодився вислати своїх представників до ОН, згідно з бажанням генерального секретаря Гавіє Переза де Куеяра. Згідно з достовірними інформаціями Арґентина правдоподібно не прийме цих пропозицій, хоч міністер закордонних справ тієї країни вибирається до Ню Йорку, щоб бути до диспозиції на випадок, якщо б ситуація змінилася і Британія погодилася на арґентинський суверенітет над Фальклянськими островами. Англійська сторона дуже розчарована поставою Арґентини, яка вже другий раз відкидає мирну ініціятиву, щоб тільки задовільнити амбіції військової хунти.

У Вашінґтоні президент Роналд Реґен заявив під час короткої пресової конференції в середу, 6-го травня, що він не бачить небезпеки, щоб конфлікт за Фальклянські острови між Арґентиною і Великою Бретанією розвенувся у велику війну з участо З'єднаних Стейтів Америки і Совєтського Союзу. ЗСА, які у конфлікті підтримують Британію, вважають, що тепер залишилася одинока нагода полагодити конфлікт через Об'єднані Нації, придержуючись ранішої резолюції ОН, яка закликає негайно припинити бої і вивести війська з островів і їх околиць.

Політичні спостерігачі кажуть, що втрата життя багатьох вояків по обох сторонах дещо охолодила Арґентину і Велику Британію, а крім того по обох сторонах число тих парляментаристів, які домагаються переговорів з дня на день збільшується.

ЄПИСКОПИ ЗАСУДЖУЮТЬ ЗАВОРУШЕННЯ В ПОЛЬЩІ

Варшава, Польща.— У зв'язку з бурхливими заворушеннями й сутичками поміж демонстрантами і поліцією, що розповсюдилися по багатьох місцевостях Польщі, римо-католицькі єпископи, які нараджувалися у понеділок, 3-го, і вівторок, 4-го травня, у манастирі Ясна Ґура у Ченстохові, видали офіційну заяву у справі кризи в країні, у якій вони висловлюють глибоке затурбовання долею „нашої нації і держави".

„Нові зворушення, що потрясли країною, затримують встановлення порядку в суспільстві, стримують кроки до нормалізації і скеровують молодь в хибних напрямках",—сказано у заяві. Польські ієрархі закликають обидві сторони до переговорів у мирній атмосфері.

„Суспільний лад створюється обидвома сторонами—населенням країни і її правлячими чинниками—вживанням розважливости як у акціях, так і в протиакціях", сказано у заяві,—„тому особливий вклад у ці розважливі переговори мусять зробити робітничі спілки країни, бо без їх голосу не можна плянувати й ефективно переводити оновлення".

(Закінчення на стор. 4)

У світі

АРҐЕНТИНА перевела девальвацію пезо на 17 відсотків, як частину економічних заходів, спрямованих на зріст експорту і для фінансування війни проти Великобританії. З Буенос Айресу, до речі, повідомляють, що число врятованих моряків із затопленого англійцями кружляка „Генерал Бельґрано", досягло 800 осіб.

ПАЛЕСТИНСЬКА ДІВЧИНА, що була поранена цивільним ізраїльським мотористом під час сутичок поміж палестинською молоддю і ізраїльськими вояками на західньому побережжі ріки Йордан, померла 6-го травня в єрусалимському шпиталі. Враховуючи її, кількість забитих у цих зворушеннях палестинських арабів збільшилася до 12.

ПРЕЗИДЕНТ ЕЛЬ САЛЬВАДОРУ Альваро Маґаня оформив новий уряд у вівторок, 4-го травня, в який, — як він попередньо обіцяв, — увійшла однакова кількість представників трьох головних політичних партій країни. В президентському палаці відбулася церемонія заприсяження, після якої президент заявив, що участь у уряді представників цих трьох партій запевнить сконсолідування зусиль для національного об'єднання. Чотири міністри залишилися на своїх постах, а серед них міністер оборони ген. Хозе Ґіллєрмо Ґарсія і міністер закордонних справ Фідель Хавез Мена, високий урядовець Християнсько-демократичної партії. З членів крайньо правої партії призначено чотирьох міністрів.

З ПЕКІНУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що уряд Китайської Народної Республіки збільшить оборонні видатки на понад 10 більйонів долярів, що становить 629 мільйонів збільшення у порівнянні з 1981 роком. У проголошеному урядовому пляні бюджету й економіки на 1982 рік передбачається дифіцит 1,76 більйонів, що приблизно дорівнюється минулорічній сумі дефіциту.

З уваги на перевантаження друкарні конвенційними матеріялами, які мають терміновий характер, число „Свободи", яке мало б друкуватися у понеділок, 10-го травня, з датою вівтірка, 11-го травня, не появиться. — Ред.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Статті і дописи підписані авторами не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

День найріднішої нам особи

Кожного року друга неділя в місяці травні — в Америці і багато де у світі є особливим днем — день Матері. Офіційно у цій країні День Матері як свято встановлене Конгресом 8-го травня 1914 року. Тоді ж визначено й квіти, що ними стали білі гвоздики. Біла ця квітка символізує лагідність, чистоту і витривалість, що разом з великою любов'ю і посвятою, є ознаками кожної Матері, тієї особливої людини в нашому житті, без якої не було б і нас.

Саме святкування — віддання пошани і майже поклоніння своїй Матері, значно старіше, ніж дата з травня 68 років тому навіть у молодій відносно країні такій, як Америка.

Традиція вшановувати нашу земну матір походить з стародавньої Греції, — як про це ми можемо довідатися з першої-ліпшої енциклопедії чи довідника.

Це була велика мати богів Рея, що її найперше вшановували стародавні греки гарними урочистостями і святкуваннями та старі римляни скрізь, включно з Малою Азією, під час Мартівських Ідів.

В час весняного святкування і древні українці поклонялися прастарій Матері-Землі.

З приходом християнської ери всі ці колись поганські свята стали святкуванням Матері Церкви і Матері Пресвятої, „що в світ нам Бога привела", — як до Діви Марії — Матері Божої звертався сотні разів у своєму „Кобзарі" Шевченко. Звідси і місяць травень — май є місяцем Пречистої, наприклад, в Католицькій Церкві. Місяць травень є місяцем земної матері для всіх дітей на землі, хоч тим „дітям" окремо може бути один день чи сто років віку.

У День Матері, 9-го травня цього року, як і кожного року, приходимо до нашої Мами зі словами вдячности і любови. Приходимо з подарунком, малим чи великим — нема значення, бо вона, що дала нам життя, що виростила нас, недосипаючи ночей над колискою, що вивела нас потім у широкий світ, защепила в серцях наших поняття добра, що його треба постійно плекати, і поняття зла, що його треба постійно обминати, — заслуговує на те, щоб ми їй принесли чи то китичку весняних квітів, чи солодощі, чи просто щирий поцілунок і ніжне — „Спасибіг". А якщо її, Матері, вже нема в живих — то китичку квітів на її могилу і молитву до неї і за неї. Про неї — Матір, і про рідного батька сказано і в Святому Письмі: „Шануй батька і матір твоїх, щоб добре тобі було і щоб довго ти жив на землі..."

ЯК ПОВІДОМЛЯЮТЬ поінформовані джерела, Йорданія вирішила відкласти звернення до ЗСА з проханням продажу модерних бойових американських літаків до листопада цього року. Рішення це було прийняте, щоб не витворити ще одного спірного питання під час виборів до Конгресу ЗСА. Згідно з цими джерелами, Йорданія звернеться со уряду ЗСА з проханням продати бойові літаки типів Ф-16 і Ф-5 Дж. та пересувні ракети протиповітряної оборони, щоб утримати однаковий рівень озброєння із країнами свого оточення.

Франц Липецький

ЖЕНЕВСЬКІ ПЕРЕГОВОРИ

Хоча напруження відносно Польщі триває в дальшому, делегати Америки і Совєтського Союзу зустрічаються двічі тижнево, щоб обговорити справи обмеження нуклеарних ракет середнього засягу. Делегати обох потуг договорилися, що будуть заховувати стислу мовчанку про перебіг їхньої праці. Але час від часу високі урядовці мимохіть подають деякі завваження про розмови. Наслідок того такий, що нічого невідомо про курс індивідуальних зустрічей. Але є інформації про становище, яке зайняли обидві сторони.

Американський Уряд, який у розмовах заступає не тільки свою країну, але діє також з рамени партнерів НАТО, з якими він є у тісному контакті, зголосив на початку переговорів так зване зеро вибір. Згідно з цією ідеєю, нуклеарно озброєні середнього засягу ракети мали би бути проголошені дуже небезпечною зброєю, від якої — в інтересі устійнення балансу сили Схід-Захід — повинні відмовитись обидві сторони.

Совєтський Союз міг би застосовувати ракети типу СС-20, що рекомендовано вже від 1975 року, при чому береться до уваги, що вони є дуже грізною системою зброї щодо її рухливости, прецизії і потрійних бойових головок, та до релятивної абсолютности наповнювання оливою ракет типу СС-4 і СС-5. У заміну за комплетне виелімінування тих систем зброї, Захід запропонував анулювати грудневе рішення НАТО з 1979 року до стаціонування на европейській території 108 ракет типу Першінг 110 і 464. Натомість Совєтський Союз не хоче обмежуватися до категорії запропонованої Вашінгтоном, іменно наземних ракет засягу між 1,000 і 5,000 кілометрів, Кремль пропонує також включити й інші системи ракет, спеціяльно літаки, які можуть перевозити нуклеарну зброю і підводні ракети, включно з національними нуклеарними системами Франції і Великобританії. Кремль твердить, що і Схід і Захід мають приблизно 1,000 ракет середнього засягу і було би добре це число поступово ліквідувати — спочатку 300 штук по обох сторонах, а потім дальше — 300 штук.

Сумнівність становища Совєтського Союзу між іншим вказує на те, що у 1980 році, коли тільки мале число ракет типу СС-20 було в операції, Кремль вже говорив про баланс сил. Тепер він хоче теж довести, що більше чим 100 ракет типу СС-20 з 300 нуклеарними головками, для нього не мають значення. Дійсно, ця нова і високоефективна зброя є дуже важливим фактором у европейському стратегічному рівнянні. Якщо б добитися умови яка дозволяла б Совєтському Союзові залишити необмежений рід зброї і залишити йому тільки модерну зброю з ракетами, вийшов би більший баланс, а радше імбалянс. Такий самий задовільний ефект досягнено б при мораторіюмі. Байдуже як помірковано для обох сторін ставляться вони до того, годі погодитися на мораторіюм нуклеарної зброї, наслідки якої були би дуже сумнівні. Це не відноситься тільки до категорії зброї, але також до дефініції географічного маштабу, яка повинна бути включена до договору як його частина. Вашінгтон є за тотальною елімінацією совєтських ракет типу СС—20, а також ракет типу СС-4 і СС-5 без огляду на їхнє розміщення тоді, як Кремль є за обмеженням умови до европейської географічної території, отже до Уралу.

Згідно з пізнішою умовою, розташування ракет типу СС-20 було б дозволене на схід від Уралу, звідкіля можна було б навіть досягнути частини Европи. Географічне наближення дуже сумнівне, бо ракети типу СС-20 є дуже рухливі і їх легко пересувати з місця на місце. Цей факт підносить теж важливість недавнього совєтського натяку, що їхні додаткові ракети типу СС-20 — не стаціонуватимуть в Европі. Щось подібного принесла вже раніше делеґація Західньонімецьких Молодих Соціялістів. Таку заяву треба бачити в недавній суґестії, що Совєтський Союз думає запропонувати стисло европейські переговори в справі обмеження нуклеарної зброї. Справа в тому, щоб Кремль погодився на обмеження величини нуклеарно озброєних ракет середнього засягу з тим, що американські ракети Першінг II не стаціонували б в Европі.

У цьому немає нічого нового, якщо б пропозиція Совєтського Союзу принесла той сам вислід. Базуючися на позиції переговорів Кремлю, його плян витворив би ситуацію, в якій великобританська і французька нуклеарна зброя була б збалянсована до рівного числа ракет типу СС-20, а для американської нуклеарної зброї не було б уже місця.

Перевіривши старанно пляни кремлівської делеґації у Женеві, можна дійти до висновку, що вона змагає до домінації Совєтського Союзу на полі модерної зброї середнього засягу і реґіонально загрожує Европі, яка з огляду на стратегічну рівність між ЗСА і Совєтським Союзом могла би бути виставлена на політичний шантаж. Небезпека полягає теж у тому, що через додаткову загрозу Західня Европа могла би втратити опікунче крило ЗСА. На довшу мету існування ракет типу СС-20 без еквіваленту Заходу-означало б послаблення його дипломатичної здібности в розмовах з Кремлем маневру-

(Закінчення на стор. 4)

Ол. Шпилька

Колись любились і розійшлися

Із всіх чотирьох свобід в Америці, українці найпізніше відкрили свободу розводів. Чи то незнання мови, чи закони суворішими були, розводи серед українців належали до рідкісних. „Смерть одна розлучить нас" — було тривалим гаслом подружжів.

Сьогоднішня картина стала значно відмінною. Не знаю як у інших громадах, але у нашій, якщо хтось ще не розведений, то у стані розводу. Лише настоятель отець Аркадій якось ще миряться із своєю паніматкою Магдалиною.

Недавно осамітнений, після розводу, сусід Федір Добровода всю вину складає на жіноцтво: — „Дисципліни тепер немає. Жінки перестали слухатися своїх чоловіків. Не даремно ж у Біблії написано: „Да убоїться жена свого мужа"...

Місцева діячка Союзу Українок пані Христина Журченко рішуче спростовує подібні закиди. На її гадку причиною розбитих подруж є чоловіки-деспоти, якими є більшість українських мужчин. Жінки, — каже пані Христина, — не зобов'язані слухати своїх чоловіків. Жінку, мовляв можна втримати лише любов'ю. тепер не ті часи, коли чоловікам можна було безкарно виспівувати:

Чоловік не бив би жінку,
Не бив би даремно,
Коли б вона говорила
До нього приємно.

— Інша тепер доба, — злорадно запевняє пані Журченко і додає — скінчилося! Не переконують її докази знущання жінок над своїми чоловіками, як, наприклад, Горпини Медянички над своїм Никифором, якого у громаді вважають великомучеником.

Менше упереджені люди обох статей, причини розводів дошукуються у телевізії, оточенні. Дехто думає, що клімат тут погано впливає на подружнє життя, робить його нестерпним, важким.

Навіть таке взірцеве подружжя, як Лукаші, недавно розійшлося.

— Нудно стало, — пояснює він.

— Він мені набрид, — признається Лукашева, нарікаючи, що через молодість та необізнаність далася, щоб він „обмотав" її 22 роки тому.

Багато із розведених сходяться згодом знову і живуть собі мирно на віру, чи без віри. Так, кажуть, безпечніше і свобода повна, конституцією гарантована.

Декому дивно, що наша преса не реєструє тих радісних подій в українських громадах, бож коли люди розходяться, осягають здійснення своїх мрій.

Може вже дійсно пора на такі привіти: „Вітаємо Антоніну і Трохима Лукашів із розводом". Або: „Поздоровляємо Миколу Прокопенка із успішним розбиттям своєї родини!". Знаєте, тепер такий клімат настав.

Д-р Мирон Куропась

ПРО НАЦІОНАЛІЗМ І УНС

(рефлексії про „Визвольнофронтівську одинадцятку")

III

Не може бути більш вимовного доказу на це, як той факт, що д-р Збіґнєв Бжезінські сконтактувався був з головним предсідником УНСоюзу, коли прийшла вістка, що СССР звільнить з ув'язнення Валентина Мороза. Ми, звичайно, не посягаємо на монополь у всіх справах і не твердимо, що тільки ми маємо політичну експертизу та виключних знавців усіх процесів і дій. Ані не впевняємо, що це було тільки наше старання, завдяки якому звільнено В. Мороза і дозволено йому прибути до цих берегів. Проте ми задоволені, що Український Народний Союз зумів здобути велику дозу довір'я у найвищих політичних колах американського життя.

Закид ОУН(р), що УНСоюз стає „протинаціоналістичним" — не має під собою підстави. Не треба аж надмірної проникливости, щоб зрозуміти таке: якщо УНС був вірний своїм націоналістичним принципам у часи, коли ця вірність таким принципам була контроверсійна, ба навіть шкідлива, — тоді хіба ясно, що тепер УНС не відвернеться раптом від засад українського націоналізму, тим більше, що націоналізм, як ідея, починає здобувати собі все більшу пошану в світі. Так, як виглядає ця справа, я уважаю, що можна з усього зробити висновок, що в корені проблеми ОУН(р) лежать не дії УНСоюзу, а проблем самих таки деяких провідників ОУН(р), які думають, що тільки вони, вони і більше ніхто, є справжніми українськими націоналістами.

Два українські націоналізми

Історично націоналізм має багато облич. Для декого з нас націоналізм є визвольною ідеологією, пов'язаною з тамими особистостями, як Томас Джеферсон, Едмунд Бурке, Жюль Мішеле, Джузеппе Мацціні, Адам Міцкевич і Тарас Шевченко. Для інших націоналізм — це властиво виключна ідеологія, що забороняє все інше, пов'язана з такими людьми, як Шарль (Maurras) Морра, Беніто Муссоліні, Роман Дмовський і Дмитро Донцов.

Український націоналізм можна поділити на два засадничо відмінні теоретичні структури. Перший — це націоналізм, оснований на плюралістичному і гуманітарному принципі, на гідності особистости, пошані індивідуума. Цей вид українського націоналізму виводить своє ідеологічне коріння з стародавньої демократичної традиції Київського віча, з індивідуалізму Козацької доби і з демократичного соціялізму Центральної Ради. Як пануюча ідеологія в Північній Америці сьогодні, плюралістичний український націоналізм дозволяє всім українським патріотам — православним, католикам, баптистам, євангеликам, народженим в Америці, народженим в Канаді, старим еміґрантам, новим еміґрантам, старо-календарникам, ново-календарникам, молодшій ґенерації, як і старшій ґенерації, — висловитися, бути вислуханими, брати участь і посісти своє місце у визвольному поході України за здобуття самостійности, без обмеження їхніх талантів, що їх вони дадуть на службу загальній справі визволення.

Оцей плюралістичний націоналізм є націоналізмом УНСоюзу. Він базується на національному довір'ї і на переконанні, що кожний, хто любить Україну, має право дати свій вклад для загальної справи; навіть ті з нас, хто не розмовляє українською мовою.

Другий вид українського націоналізму є властиво авторитарним і чужим для української демократичної традиції. Він походить з національного та особистого почуття меншевартости, і в наслідку має потребою творити колективну культову ідентичність. Завжди стаючи в оборонну позицію, цей вид націоналізму підкреслює постійну потребу „очищувати" вчення і культуру, виражати національну волю через „непомильного" провідника, через організацію і еліту вірних націоналізмові — „правдивих" визнавців ідеології, схарактеризованих донцовським „блискучим відокремленням", „луччими людьми", і заміщеням національної думки ірраціональною волею. Це — як виглядає — є націоналізм ОУН(р) (Організації Українських Націоналістів-революціонерів).

Вірні принципові „хто не з нами, той проти нас", українські націоналістичні лідери цього покрою мають своєю найголовнішою метою в Північній Америці взяти під свою контролю або послабити всі українські організації, які не поділяють їхніх специфічних поглядів. У них мета освячує засоби.

Коли певна організація виявить спротив їхнім намаганням, авторитарні українські націоналісти ведуть кампанію очорнювання непокірних їм громадських діячів. А коли їм це не поведеться, вони вдаються до різноманітних провокацій з метою викликати замішання, посіяти деморалізацію і так послабити опози-

(Продовження на ст. 3)

ПРО ТЕ І ТАМТЕ

Про містерію одної крадіжки

Кажуть, що в Ню Йорку немає нічого неможливого — тут можете зустрінути найбільше дивних людей, пережити найбільше дивні пригоди і ніхто нічому не дивується.

А все ж подія, яка приграпилася нам в останніх днях, така дивна та неправдоподібна, що хочемо поділитися нашими переживаннями з читачами нашого щоденника.

Усі уважливі читачі напевно завважили малу, скромну нотатку в „Свободі" ч. 74 з 22-го квітня ц. р. про невияснену крадіжку рукопису і складу книжки із нашого авта у самому серці українського Ню Йорку. Наша нотатка викликала широке зацікавлення у колі наших знайомих і ми раз-у-раз мусіли принимати „вислови співчуття" та телефонічні запити, як це сталося. Розуміється, як, звичайно, в такому випадку кожний старався подати нам подібну історію про яку десь зачував або читав в американській пресі: про рукопис докторської праці забутий у таксі, що ніколи не найшовся, про крадіж течки з важливими вислідами наукових дослідів, нікому непригожих крім автора, про загублені в підземці архівні знімки і т. д. Усе це, однак, як і повне співчуття друзів і знайомих не могло нам повернути рукописів, як теж не могли допомогти у нашому великому схвилюванні з приводу такої втрати. Не допомогла також співчутлива порада поліції шукати в поблизьких до крадежу скриньках зі сміттям, де міг викинути злодій непотрібні йому писання.

Аж ось чудо над чудами! Рівно в два тижні після крадежу, а тиждень після нашої оповістки про неї у „Свободі", до бюра роблення т. зв. „зіраксових" копій інж. Р. Рогожі при 9-ій вулиці, принесла невідома нікому американка гору паперів, з проханням вияснити її, що це є і в якій мові це писане.

Вона вияснила, що найшла все це під дверима свого мешкання у недалекому сусідстві. Присутні в бюрі зразу побачили, що це саме рукописи і відбитка вкраденої нам з авта книжки та обіцяли передати їх власниці.

Чи треба описувати нашу радість, коли ми дістали ті „цінноці" знову у наші руки?

Після точного розглянення знаємо, що не бракує ні

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Добош

КИРИЛО СТЕЦЕНКО — ВИДАТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КОМПОЗИТОР

(1882-1922)

Видатний український композитор, диригент та громадський діяч Кирило Стеценко народився 24-го травня 1882 року в селі Квітках, канівського повіту на Київщині. Батько його Григорій був сільським малярем, одружений з донькою місцевого диякона Івана Горянського — Марією.

Будучи малим хлопцем, Стеценко допомагав батькові, при чому виявляв непересічні здібності до малярства. Дідові знову допомагав у церкві та залюбки співав у крилосі.

Дядько його о. Данило Горянський, бувши студентом теології, коли перебував в часі вакацій вдома, вчив молодого Кирила читати і писати. Закінчивши Духовну Академію, о. Данило став настоятелем Софійської духовної бурси у Києві і забрав туди свого 10-літнього сестрінка. При допомозі та під доглядом о. Данила, Кирило приготовлявся до духовної семінарії. Крім того, о. Данило посилав його до малярської школи, до тоді знаного київського маляра М. Мурашка. Кирило належав до бурсацького хору, а у вільних хвилинах він вправляв на фісгармонії і фортепіяні, та по якомусь часі дійшов до деякої техніки. Тоді ж Кирило почав і диригувати бурсацьким хором та скомпонував для хору свій перший твір — „Христос воскрес".

У 1897 році, як 15-літній хлопець, він склав іспит до Київської Духовної Семінарії. Щойно тут розкрилися перед ним широкі обрії для музичних студій. Як семінарист він вступив у члени, знаного тоді київського хору при Михайлівському манастирі. Настоятелем цього манастиря був єпископ Сергій, українець, великий любитель співу та великий подвижник церковного хору. Диригентом цього ж хору був тоді Іван Апполонов, добрий знавець хорового співу. Був це і перший учитель музики Стеценка. Стеценко дуже часто виручав Апполонова в диригуванні та досконало вив'язувався із свого завдання.

Найбільшим досягненням для Стеценка було його знайомство з Миколою Лисенком в 1890 році в часі, коли Лисенко приготовлявся із своїм хором (із студентів та семінаристів) до артистичної поїздки по Україні. Стеценко вступив до хору, як його член і корепетитор, а в 1902 році перевів організаційну працю до поїздки по Полтавщині та Київщині. Це знайомство з Лисенком мало для Стеценка переломове значення — він тоді зрозумів, що його призначенням є працювати для української музики, особливо ж хорової. Лисенко високо цінив талант Стеценка і не раз висловлювався: „Ось, хто мене замінить по моїй смерти".

У тому ж приблизно часі і Стеценко вчився співу в проф. Василя Петрушевського, а гри на гармонії у Сергія Тележинського. З цієї пори він почав дещо творити. До його композицій з того часу належать: тріо на чоловічі голоси — „Бурлака", „Вночі на могилі", „Серед степу широкого", і церковно-релігійні твори: „Благослови душе моя Господи", „Хваліте ім'я Господнє", „Херувимська пісня", „Милость мира", „Слава во вишніх Богу". Більшість релігійних творів залишилася в рукописах, в архіві семінарійної музичної бібліотеки. Рівночасно Стеценко займався обрібкою української народної пісні. В 1903 році Стеценко закінчив Київську Духовну Семінарію і поїхав у село Стебне біля Звенигородки, на замовлення малювати церкву. Скінчивши роботу, він вернувся до Києва, Тут отримав роботу вчителя співу в учительській семінарії і жіночій гімназії. У цьому часі Стеценко поглиблював свої музичні студії у проф. Рибака та музично-драматичній школі М. Лисенка, студіював у проф. Любомірського теорію, гармонію, контрапункт і фортепіяно. Однак, після чотирьох років учительської праці у Києві, один з учителів доніс, що Стеценко поширює між шкільною молоддю „мазепинство", — і його перенесли на Донщину до міста Олександровська. Після довгих старань він отримав посаду вчителя співу, спершу в хлоп'ячій, а згодом і в жіночій семінарії в Білій Церкві, де й поселився.

Живучи поближче Києва, він знайшов до себе прихильних людей, які допомогли йому знову повернутися у Київ (1909) та отримати посаду вчителя співу у медичній школі. Крім заняття в школі він працював, як музичний рецензент у „Раді", вів Видавництво „Кобза" та працював у новозаснованому Музичному Товаристві разом з В. Петрушевським та Олександром Кошицем. Його твори з того часу, це опера „Кармелюк" (одна і півдії, 1906), опера „Івасик-Телесик" (1907-1910). Збірники колядок та щедрівок, романси та хори, збірник для школи „Луна".

Не довго побував Стеценко у Києві, бо цим разом не дозволила на це матеріяльна нужда і погане здоров'я. Уже в 1910 році він переїхав до дядька о. Данила, до містечка Тирнова, де дядько був управителем духовної школи. Там Стеценко протягом одного року був учителем співу, опісля за намовою о. Данила висвятився на священика і в році 1911 переїхав на парохію до села Голово-Русава, біля Фастова. Там перебув аж до 1917 року.

Після революції Стеценка покликала українська влада з іншими музичними діячами (Леонтович, Кошиць, Петрушевський і ін.) зорганізувати музичний відділ при Міністерстві Освіти. У Стеценка ожила, подвоїлася, енергія до творчої і організаційної праці. Він залишив парохію і перенісся у Київ. Під його проводом і за його ініціятивою по Україні постало багато статутових хорів, в тому ж числі і перший, зразковий Український Національний Хор у Києві, якого він став першим диригентом. З цим хором Стеценко відбував першу артистичну поїздку по Україні. Склав він також проєкт організації Державної Капелі, що його влада приняла.

Капелю зорганізовано і вислано на чолі з Олександром Кошицем в подорож по Европі та Америці. Одначе розвиткові хору в його пропаґандивній місії перешкодила трагедія української державности. Цілий уряд опинився у вагонах, а з ним і Стеценко, залишивши родину у Києві. Це мандрівне життя тягнулося довго. З хором Кошиця Стеценко доїхав до Галичини; на весні 1919 року побував у всіх містах, де концертувала Українська Республіканська Капеля. У травні 1919 року Стеценко загостив до села Завадова, біля Стрия, де продискутовано з о. О. Нижанківським тему співпраці всіх українських музик.

Влітті 1919 року при Міністерстві Преси і Пропаґанди Стеценко керував окремим відділом „по організації хорів і капель", для приділювання їх до фронтових частин. До праці у цьому відділі він з рядів Галицької Армії, між іншими запросив — М. Гайворонського, Р. Придаткевича та Н. Нижанковського. Тут докінчив свою чудову картину (священик з хором) з Гайдамаків „Молітесь братіє", — яку випровадив 1-го листопада 1919 року в державному театрі (Садовського) злученими хорами театру і кам'янецького національного хору під керівництвом Н. Нижанковського. Коли поляки захопили Кам'янець Стеценко переїхав до Києва.

З початку 1920 року, у Києві при „Дніпрі-Союзі" він зорганізував капелю — на зразок О. Кошиця — і об'їхав з нею цілу Україну. Повернувшись з поїздки в Київ, у лютому 1921 року, він застав там голод і нужду, тому зразу з родиною виїхав на парохію до села Веприка на Київщині, біля Фастова. Уділяючи хворому св. Тайни, він набавився плямистого тифу. Помер на весні 1922 року, залишивши дружину з трьома малими дітьми.

Кирило Стеценко у спадщині залишив велике число творів, із яких — численні до сьогодні осталися у рукописах. Втрата К. Стеценка і М. Леонтовича була важким ударом долі для української музичної культури, тим важчим, що у нас, крім критиків, композиторів не багато.

У музичну творчість Стеценка входять: Мішані хори: 1) оригінальні (світські): „Сон", „Ніченько, нічко", „Усе жило, усе цвіло", „До пісні", „Хмари", „Сійтеся квіти", „То була тиха ніч", „Весонько, весно", „Живи Україно", кантата „Шевченкові"; 2) народні пісні: колядки і щедрівки (5 десятків) на мішаний; 3) церковні твори: літургії (1 і 2), задостойники; гармонізовані напіви Києво-Печерської Лаври: Канти: псальми: панахиди ф-моль; 4) сольоспіви (з фортепіяном): „Плавай, плавай лебедонько", „Сонечко", „Спи дитя моє мале" (із скрипкою та фортепіяном): „Плавай, плавай лебедоньку", „Сонечко", „Спи дитя моє малеє" (із скрипкою та фортепіяном) і в числі 10); 5) музика до драматичних творів: „Про що тирса шелестіла", „Івасик Телесик" (дитяча опера): „Іфігенія в Тавриді", „Бувальщина", „Як ковбаса та чарка", „Сватання на Гончарівці"; 6) музика до „Гайдамаків" Шевченка — 15

(Продовження на ст. 4)

Про націоналізм...

(*Продовження зі стор. 2*)

цію. Як члени в інших українських організаціях, вони голосують неухильно цілим масивом (бльоком) у всіх важливих справах.

Протягом першого року головного предсідництва д-р І. О. Флиса одинадцять членів Головного Уряду УНСоюзу, що пов'язані партійно з так званим „Визвольним Фронтом", тобто з ОУН(р), начебто були згідні співпрацювати з головною Екзекутивою УНСоюзу у створюванні гармонійних відносин у суспільній праці внутрі нашої організації. Як партнери „Тіму", створеного д-ром Флисом для онови УНСоюзу, вони спочатку давали свої будуючі поради і висловлювали свої корисні думки щодо зміцнювання діяльности УНСоюзу. На жаль, однак, ставлення „визвольнофронтівської одинадцятки" драматично змінилося вже на світанку 1979 року.

Дії визвольнофронтівських націоналістів

В травні 1979 року Ярослав Стецько, голова проводу ОУН)р), вислав привітання Українській Народній Помочі (УНП) з нагоди цієї братської організації 65-річного ювілею. Після звичайних у таких випадках привітів, пан Стецько написав: „Українська Народна Поміч є єдиною українською забезпеченевою організацією, яка активно допомагає революційній визвольній боротьбі України, націоналістичному революційному визвольному рухові. Вона заслуговує на допомогу тих, хто належить до ОУН(р). А є ще інша подібна організація — Український Народний Союз, наприклад, але він має провідників, що неґативно ставляться до революційної визвольної боротьби, що її очолює ОУН(р). Тому і з цієї причини є обов'язком членів і симпатиків ОУН(р) підтримувати передовсім з усіх сил цю організацію (УНП) і переводитися в члени до неї".

Ця безпрецедентна, безпідставна і неспоровокована атака на провід УНСоюзу з боку пана Стецька була початком, за яким пішли інші події, відверто і щиро описані д-ром Флисом у його серії статтей під заголовком „Одинадцять днів з Морозом", що появилася у свій час у „Свободі" та в „Українському Тижневику". Д-р Флис вказав на факт, що певні члени Головного Уряду УНС, пов'язані з Визвольним Фронтом, почали говорити і поводитися в спосіб, який суґерує добре оркестроване намагання підірвати престиж УНСоюзу в очах Валентина Мороза.

Ці здогади були пізніше підтверджені, коли пан Мороз промовляв на Сумівському здвизі в Елленвілі, Н. Й. Хоч був він у З'єднаних Стейтах Америки тільки короткий час, пан Мороз вже „перейшов над Українським Народним Союзом до порядку денного", як над отаким собі „маслосоюзом", критикуючи і висміюючи, між іншим, словожиток „головний" (традиційний американський братський термін на окреслення титулів головних урядовців: при титулі предсідника, секретаря, організатора чи касира), та висловлювався про народжених в Америці і Канаді наших крайових провідників, як про „бойсиків".

Жодна людина, яка перебувала в Америці щойно кілька місяців, не могла б висловлюватися так зневажливо про ці справи на підставі лише власного спостереження і особистої, дуже малої ще тоді обізнаности з цими питаннями та з їх значимістю. В. Мороз виразно був навчений тими, хто був найближчий до нього в цей час, і це якраз були „науки" від тих членів ОУН(р), які евентуально довели до блискавичного „випарування" Морозового успіху і довір'я до Мороза в громаді. Потенціяльна сила Мороза, як безкомпромісового речника вільної України, тоді була зазнала сильного ущербу, можливо — безповоротного.

Дії визвольнофронтівської одинадцятки

З того часу, коли ОУН(р) зоркестрували цілковитий розгром В. Мороза, „визвольнофронтівська одинадцятка" всередині Головного Уряду УНСоюзу мала такі вичини: 1) голосувала, як суцільний бльок, у кожній-кожнісінькій справі, які виникали перед УНС протягом цих трьох років. Беручи до уваги природу тих проблем, що обговорювалися, і враховуючи виразну неоднорідність і „різність" поміж членами „одинадцятки", тяжко навіть уявити собі, що ці одинадцять членів Головного Уряду могли так постійно і завжди промовляти одним суцільним голосом. Хіба що вони були під диктатом з-поза УНС і діяли за інструкцією якихось зовнішніх сил; 2. відмовлялася розмовляти по-англійському з принципових. спонук під час засідань Головного Уряду, занедбуючи принцип двокультурности на форумі УНС. Якщо хтось із визвольнофронтівських членів забував і починав говорити по-англійськи, йому перебивали, нагадуючи, що він мусить дбати про „чистоту" української ідеї; 3. настоювала на тому, що тільки Визвольним Фронтом опанований УККА (Український Конгресовий Комітет Америки) може займатися політичним освідомлюванням оточення про українську справу. Коли ми, УНС, запланували наш другий „Український День в Обороні Людських Прав" у Капітолі, „визвольнофронтівська одинадцятка" твердо стояла на тому, щоб День цей коспонзорував УККА, не зважаючи на те, що УНС виконав усю працю і платив усі видатки; 4. вимагала, щоб УНСоюз зрікся традиційного посту в Крайовій Екзекутиві УККА навіть, коли це загрожувало евентуальним розв'язанням УККА взагалі; 5. настоювала, щоб УНСоюз відмовився від майбутньої політичної діяльности ширити правду про Україну на тій фальшивій підставі, що УН Союз, мовляв, „нічого більше, як забезпеченева компанія"; 6. піддавала бойкотові союзові збори Окружних Комітетів, коли певні представники Головної Екзекутиви мали на них промовляти; 7. створила т. зв. „комітет за правопорядок в УНСоюзі" і опублікувала низку невірних і недоказаних обвинувачень проти Екзекутиви УНС. Всі ці здогадні підозри були згодом відкинуті Головною Контрольною Комісією УН Союзу і поведінку т. зв. „комітету за правопорядок в УНС" було осуджено.

Льояльність до УНСоюзу мусить стояти на першому місці

УНСоюз — це українська національна організація, глибоко й беззастережно віддана демократичній і плюралістичній засаді в найліпшій американській традиції. Це переважно завдяки цьому демократизмові і завдяки тому, що УНС насправді є такою організацією, — члени Визвольного Фронту могли зайняти для себе позиції у нашому проводі. Однак стати членом Головного Уряду — це значить зобов'язатися до льояльности; це вимагає складення присяги для нашої організації. І це неухильний обов'язок, складаючи таку присягу, цю присягу шанувати і її дотримуватися.

Як член Головного Уряду УНСоюзу, що був вихований у націоналістичному дусі, я відкидаю обвинувачення, висловлені певними провідниками ОУН(р) — людьми з табору, які все були історично проти національного об'єднання, що ми йдемо „антинаціоналістичним шляхом" просто тільки через те, що ми не підчинилися диктатові Визвольного Фронту. Мій батько був і є членом Матірньої ОУН і він також у той сам час служив справі УНСоюзу як заступник головного предсідника. Протягом моєї юности я був крайовим президентом МУН, Молодих Українських Націоналістів Америки (тепер—Молодь Української Національности). В нашій родині, проте, панує беззастережна вірність принципам Українського Народного Союзу і вона завжди йшла попереду всього іншого.

Коли ж тепер має місце зміна у відношенні поміж УНСоюзом і Визвольним Фронтом, то ця зміна наступила не через нашу поведінку, а поведінку лідерів В. Ф. Якщо справді є „новий політичний феномен" на українському овиді, як це суґерує „Гомін України", то це не походить від нас і з боку нашого українського націоналізму.

Поклін Пророкові

Вже стало традицією у школі Українознавства Осередку СУМ-А ім.ген.-хор. Т.Чупринки в Ню Йорку відзначати Шевченківські Дні. Цього року, як рік-річно, в суботу, 20-го березня, в залі будинку В. Фронту, при 136 Друга авеню в Ню Йорку, школа віддала поклін своєму Великому Поетові.

У великій залі зібралися батьки і гості, а гарно заквітчена сцена з Шевченковим портретом, прикрашеним вишитим рушником, заспокоювала їхню нетерпеливість, бо початок наближався.

Шкільний дзвінок сповістив прихід учнів школи, які організованим порядком по клясах заходили до залі, починаючи від дошкілля до 12-ої кляси — цьогорічних абсольвентів, Кожна кляса зі своїм вчителем займала призначені для неї місця. Приємна картина відкрилася перед присутніми, бо всі учні були у вишитих сорочках і ніби рясні квіти зацвіли для свого великого пророка.

Програма складалася з поодиноких і збірних деклямацій, співів, гри на бандурі і сценічної картини з дитинства Т.Шевченка, яку старанно приготовили вчительки молодших кляс: Марійка Плісак, Нуся Ґалетей, Марійка Решітник, а в старших клясах — проф. Павлина Андрієнко-Данчук. У програмі брали участь всі учні школи.

„Кобзарю, знов до тебе я приходжу, бо ти для мене совість і закон..."–славами Ліни Костенко, відкрила це небуденне свято директор школи проф. П.Андрієнко-Данчук та коротенько зупилась на величі творів Поета що і сьогодні кличе нас — „...чужого научайтесь, свого не цурайтесь...", він сьогодні звертається до нас „Свою Україну любіть, любіть її во врем'я люте..." та закликала виховувати нашу дорогу молодь на заповітах великого Шевченка.

Після відкриття, ведення програми директор передала учительці 4-ої кляси, Марійці Плісак.

Першою точкою був виступ дошкілля, першої і другої кляси — вони всі виконали збірний вірш „Учітеся, брати мої "; з дошкілля маленька Улянка Беренда дуже гарною мовою виголосила вірш „І досі сниться...". Богданчик Приймак (1 кл.) „Поклін Тарасові", Люда Ростишевська і Микола Бакович (2 кл.) „Привіт Тарасові", — всі разом кляси склали квіти у стіп поета і учнівський хор проспівав „Поклін Тобі, Тарасе ".

Третя кляса продеклямувала збірну поему „Розрита могила"; 4 і 5 кл.–„На Шевченкове свято", головні фраґменти виголосили: Тіна Беренда, Ґеньо Томашівський, Івась Макар, Ліза Кобилецька, Леся Гарасимчук, Михась Ростишевський, Михась Корнага, який також дуже гарно продеклямував вірш „Як маленькими ще були", присвячений Тарасові Чупринці. Шкільний хор проспівав „Думи мої, думи мої.", після чого слідував „Реферат" 12-ої кляси. Студенти-матуристи представили фраґменти життя і творчість Шевченка: Ірина Приймак - дитинство поета; Леся Каняти - викуплення; Люба Маслій - творчість Т.Шевченка; Андрій Бігун - політичні поеми; Юрій Пастернак - Т.Шевченко і Кирило-Методіївське Братство; Тарас Гнатишин - заслання; Лідія Кокольська - Т.Шевченко та наша еміграція (відчитала Люба Маслій); Юрій Микитин - Т.Шевченко і шестидесятники та значення творчости Т.Шевченка для українського національного життя. Здається багато прелеґентів, але вони були дуже точні у визначеному часі (не більше 1-2 хв.) й були оригінальними у приготовлені своїх фраґментів, які були відчитані гарною, чіткою мовою і з добре виробленою дикцією - заля нагородила їх рясними оплесками.

Дев'ята і десята кляси деклямували уривки з поеми „Сон", взяли участь: Ліда Микитин, Люба Новаківська, Петро Плісак, Юрій Прятка, Соня Решітник, Христина Барна; учні 11 кляси: Гнатишин Михайло, Михайло Кобилецький, Марійка Чижо, продеклямували уривки з поеми „Перебендя".

Молоденький бандурист Теодор Боднар, учень 10-ої кляси, насолоджував присутніх вправною грою на бандурі, виконавши дві пісні до слів Т. Шевченка — „Встає хмара з-за Лиману" та „Сонце гріє".

Учні 8-ої кляси віддеклямували гарною українською мовою історичну поему „Гамалія", супровідні фраґменти виголосили: Наталя Маслій, Ірця Сисик і Юрій Верхола. Потім шкільний хор проспівав „Реве та стогне Дніпр широкий" і „Садок вишневий коло хати".

З доброю дикцією й вимовою учні 6-ої кляси продеклямували вірш Б.Грінченка „На Шевченковій могилі", взяли участь: Христина Пенджола, Христина Пастернак, Ліза Возняк, Василько Ґбур, Олександрик Решітник, Степан Шозда, Руслана Ростишевська, Павлусь Гарасимчук.

„Кобзареві" Ліни Костенко з почуттям продеклямувала Оксана Бардиґула, учениця 11-ої кляси; з поеми „Неофіти" з доброю дикцією виконала уривок „Благословенная в женах" учениця 9-ої кл. Соня Решітник; „На Тебе, мій пресвітлий раю" гарною мовою продеклямував учень 10 кляси Орест Решітник.

Останньою точкою була дуже добре приготовлена і виведена сценка під заголовком „Тарасик сирітка". Головні ролі виконували учні: Івасик Макар - Тарасик; Тіна Беренда — Оксанка; Соня Решітник — Катруся; Ґеньо Томашевський — товариш Тарасика; М.Бакович — Дідусь - Дух степу. Дуже гарно була приготовлена сцена з козацькою могилою, учасники знали свої ролі напам'ять та кожний знав своє місце, за що присутні оплескували їх рясно.

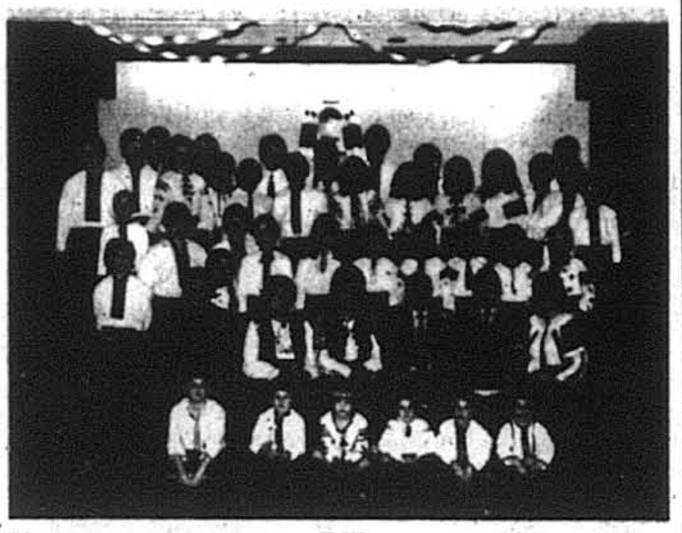
Директорка школи подякувала всім виконавцям всім тим, хто причинився до успіху цього небуденного свята.

Відспіванням „Заповіту" закінчилось це свято.

Маруся Д. Решітник

Учні складають поклін поетові (зліва): Ґеньо Томашівський, Леся Гарасимчук, Михась Ростишевський, Ліза Кобилецька, Михась Корнага, Тіна Беренда, Івасик Макар.

Учасники програми свята Т.Шевченка учні Школи Українознавства Осередку СУМ-А в Ню Йорку з дирекцією школи, сидять (зліва): Марійка Плісак, Нуся Ґалетей, проф. П.Андрієнко-Данчук, директор, голова Осередку СУМ-А, Корнель Василик, мґр Іван Кобаса, Маруся Д. Решітник.

У Балтиморі відзначено уродини Патріярха Йосифа

Старанням управи відділу "Українського Патріярхального Товариства в Балтиморі, українська громада відзначила 7-го березня святочним концертом 90-річчя з дня народження Ісповідника віри, Блаженнішого Патріярха Йосифа.

В той день у ранніх годинах парох церкви св. Михаїла і свв. апостолів Петра і Павла у Балтиморі—Куртіс Бей відправив Святу Літургію, в намірені Ювілята. До Служби Божої співав хор церкви св. Михаїла під управою д-ра Дмитра Коструб'яка. Після Святої Євангелії отець парох виголосив проповідь про життєвий страдницький шлях Патріярха Йосифа, вказавши на заслуги Блаженнішого для добра Помісної Української Католицької Церкви.

Ввечері того ж дня в Домі Української Молоді відбувся святочний концерт в пошану Глави Української Католицької Церкви, Патріярха Києво-Галицького, Блаженнішого Йосифа Сліпого.

Концерт почався відспіванням молитви „Отче наш" муз. М.Вербицького, у виконанні хору церкви св. Михаїла. Відтак святкування відкрив змістовним коротким словом отець парох Ярослав Федик. Після відкриття вдруге виступив хор та виконав „Вси язици" муз. Д.Бортнянського.

Святочну промову виголосив о. Маріян Процик, адміністратор Філії Українського Католицького Університету у Філядельфії. У своїй промові він вказав на багатогранний, сповнений трудів і терпінь життєвий шлях Блаженнішого. Звернув увагу на особливі, яскраві прикмети Митрополита—вірність і працьовитість, яка наглядна в духовій і матеріяльній ділянках праці на добро української Помісної Церкви і українського народу. При тому не забув згадати і про ті перешкоди, які ставлять Блаженнішому чужі на шляху до об'єднання нашої церкви.

Потім виступила молода солістка Нуся Ґой, студентка Вищої Музичної Школи „Пібоді"в Балтиморі, яка при фортепіяновому супроводі М.Девіто проспівала „Радуйся, Діво" муз. Ф.Шуберта і „Веснівка" до слів М. Шашкевича, муз. В.Матюка. Публіка нагородила її рясними оплеками.

Наймолодший виконавець програми Наталка Бендюк, учениця середньої школи, з почуттям і доброю дикцією продеклямувала вірш Богдана Стефанишина „Патріярхові в альбом".

На закінчення—три хорові точки: „Блажен муж", „Услиши, Господи" муз. І. Лаврівського та „Молитва за Патріярха" муз. І. Нідільського у виконанні хору церкви св. Михаїла під управою д-ра Дмитра Коструб'яка. Саме виступові цього хору завдячуємо успіх концерту. Цей хор—це мистецьке об'єднання нашої громади і йому належиться всебічна підтримка.

На закінчення голова відділу Українського Патріярхального Товариства Петро Войтович подякував усім, хто чимнебудь спричинився до успішности концерту, а громаді за численну участь та попросив усіх на каву і солодке, що їх приготовили жінки, згуртовані в Патріярхальному Товаристві.

П. —вич.

БЕНКЕТ І ЗАБАВА ОДУМ-у

Ярдвил, Н.Дж. — З нагоди 5-го Всеодумівського З'їзду старших виховників ОДУМ-у, тут у суботу, 22-го травня ц.р., в залі церкви св. Юрія Переможця у Ярдвиллі, Н.Дж., відбудеться бенкет і забава з відповідною діловою і розваговою програмою. Початок бенкету — 6:30 вечора; початок забави — 9-та година вечора. До танців гратиме оркестра „Трембіта". У справі квитків та замовлень звертатись треба до філії ОД—УМ,а бо на телефон: (201) 725-5322.

В пам'ять Незабутнього

бл. п. ВЛОДКА ГЕНТІША

УКРАЇНСЬКИМ СИРОТАМ у БРАЗИЛІЇ

20.00 долярів зложили

Роман і Ляля БАРАБОЛЯКИ

В ДЕСЯТУ СУМНУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ

нашої Найдорожчої і Незабутньої ДРУЖИНИ, МАМИ

бл. п.

СТЕФАНІЇ ТИХОЇ

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

у суботу, 15-го травня 1982 р, о год. 10-ій ранку в церкві Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії в Палатайн, США.

Просимо про ласкаву участь у відправах і про молитви за спокій її душі.

Родина ТИХИЙ

ПОДЯКА

У світлу пам'ять Найдорожчого

ЧОЛОВІКА, БАТЬКА Й ДІДУСЯ,

який відійшов у Вічність з волі Всевишнього дня, 10 березня,1982 р.

бл.п. д-р

ТЕОДОСІЯ ГАЄЦЬКОГО

висловлюємо свою найщирішу подяку всім, що віддали останню пошану покійному та свою участю в похоронних відправах віддали йому останній поклін.

В першій мірі складаємо щиру подяку Отцям Душпастирям Іванові Кротецеві, Петрові Ґаладзі з церкви св. Володимира й Ольги та Отцям Волод. Климчакові й Михайлові Кузьмі з катедри св.о. Миколая дяконові Миронові Панчові в семінаристові Михайлові Шалнові з величаві похоронні відправи й спів під час них.

Сердечно дякуємо членам хору „Прометей" та його диригентові проф. Р.Андрушкові за спів під час панахиди.

Дуже дякуємо д-р Іллі Мулі за теплі прощальні слова та п. мґр Степанові Скробачеві, який говорив про заслуги Покійного, як голови „Обнови" й організатора „Провидіння" в Чикаґо, під час панахиди.

Дякуємо проф. і пані Охримовичам з Вінони, Міннесоти, які перші прийшли з словами потіхи й доброю порадою.

Дякуємо всім, що несли домовину: проф. Адамові Антоновичеві, Ростиславові Боднарукові, Омелянові Пику, Юрієві Дубицькому й Вікторові Остапчукові.

Дякуємо нашому стрийкові д-р Андрієві Гаєцькому, що зайнявся підготуванням похорону та нашій родині, що приїхали з Ню Йорку та Денверу на похорон.

Дякуємо всім, що прислали квіти, спеціяльно Українському Науковому Інститутові в Гарварді, всім, що висловили своє співчуття особисто чи письменно й зложили свої пожертви за душу Покійного.

Похоронному заведенню Музика й Син складаємо подяку за взірцеве переведення похорону.

Нехай Господь Бог винагородить Вас всіх своїми ласками.

Дружина — Ростислава

Діти — Юрій з дружиною Іреною та внуками Богданом та Іванкою

Ігор

Тетяна з чоловіком Богданом Винаром і внуком Тарасом

ПОДЯКА

Прибиті невимовним горем і болем по втраті нашого Найдорожчого МУЖА І БАТЬКА

бл.п. д-ра медицини

ВАЛЕНТИНА ПЕТРОВИЧА КЛИМЕНКА

який відійшов у Вічність 7-го березня 1982 року в Westerly, Rhode Island, сердечно дякуємо Всім, які своїм співчуттям і присутністю в нашій хаті, несли нам допомогу і розраду в днях нашого глибокого смутку.

Висловлюємо сердечну подяку Протоієрею Всечесному о. Володимирові Базилевському за всі похоронні відправи та змістовно-тепле прощальне слово над домовиною Покійного.

Сердечно дякуємо Всім тим, хто віддав Йому свою останню пошану, взявши участь у похоронних відправах, звеличавши цим Його пам'ять та тим облегшили наш великий смуток і біль.

Складаємо сердечні подяки Друзям і Приятелям Покійного, які з своїми родинами взяли активну організовану участь в похоронах свого друга і приятеля, а нашого Мужа і Батька.

Щиро дякуємо п. д-рові Бурбело, який очолює в Ню Інґленд Товариство Лікарів за його седречні слова при прощанні Покійного.

Сердечно дякуємо п. д-рові Королеві за гарне читання Апостола.

За відспівання над домовиною Покійника українського традиційного „Чуєш брате мій", висловлюємо сердечну подяку товариству Лікарів з їхніми дружинами: д-рові Королеві, д-рові Ганушевському, д-рові Клюфасові, д-рові Кузьмі, д-рові Бурбелі, д-рові Пукай, родині Буділов та іншим.

Сердечно дякуємо усім пацієнтам Покійного, котрі вшанували Його своєю присутністю на Богослужбах і відправили Його на місце вічного спочинку.

Всім дружинам докторів, що причинились до приготовлення тризни, висловлюємо сердечну подяку.

Нехай Милосердний Господь обдарує усіх Вас щедрою ласкою, а нашому дорогому Мужеві і Батькові — Вічная Пам'ять.

У Великому горі вдячні:

Дружина Ліліана Клименко з дітьми.

УПРАВА УКРАЇНСЬКОЇ ОСЕЛІ „ДІБРОВА" в ДІТРОЙТІ, Миш.

в глибокому смутку повідомляє, що в суботу, 24-го квітня 1982 року, ненадійно, на 63-му році життя, відійшов у Вічність

бл. п.

інж. ЯРОСЛАВ ВАРИВОДА

довголітній Голова Управи, щировідданий і невтомний працівник Оселі „Діброва", довголітній Голова Батьківського Кружка Рідної Школи Дітройт-Захід, визначний суспільно-громадський діяч, щирий патріот, прикладний муж і батько Родини.

Дружині Покійного та всій Родині глибоко-сердечні співчуття складає

УПРАВА ОСЕЛІ „ДІБРОВА"

Ділимося сумною вісткою з Родиною, Приятелями і Знайомими, що дня 5-го травня 1982 р. відійшла у Вічність в Йонкерсі, Н. Й., на 82-му році життя,

наша Найдорожча МАМА, БАБЦЯ і ТЕТА

бл. п.

КАРОЛИНА ЛАВРИШКО

з ЯВОРСЬКИХ

народжена в Городенці, Україна.

ПАНАХИДА у п'ятницю, 7-го травня 1982 року, о год. 7:30 веч. в похоронному заведенні Дучинський, 111 Йонкерс Авеню, Йонкерс, Ню Йорк.

ПОХОРОН в суботу, 8-го травня 1982 року, о год. 9-ій ранку з того ж похоронного заведення до церкви св. Михаїла, а опісля на цвинтар Mt. Hope.

Горем прибиті:

доньки:

ЗЕНОВІЯ БУНДЗЯК з мужем ІВАНОМ

МАРІЯ МОРОЗ з мужем ОСИПОМ

внуки — АНДРІЙ, ОЛЕСЬ, МИРОН, ІЗИДОР

сестрінки — НАТАЛКА й ІВАН

та ближча і дальша Родина в Україні, ЗСА і Канаді

Кирило Стеценко...

(Продовження зі стор. 2)

вокальних творів й інструментальних інтродукцій.

До Стеценкової творчости належать і шкільні музичні підручники, як, наприклад, „Шкільний співаник". „Луна" (співаник), „Початковий курс навчання нотного співу" (1918).

Твори писані після революції, можливо з наказу совєтської влади, не входять у зміст моєї статті.

Подібно, як Леонтович, так і Стеценко, на жаль, відійшли від нас ще в заранні свого життя, залишивши просторий лан — ще вповні не засіяний і не використаний, та не зібравши обильних плодів із своєї музичної композиторської творчости — ім'я якої невмируща українська пісня що проходила віками почерез займанщину і поневолення України. Однак Кирило Стеценко — продовжувач національного напрямку української музики, розпочатого Миколою Лисенком, обдарував український народ великими скарбами її чарівних мелодій, що ще й досі звучать у п'єсах чи у виступах хорів.

РОЗКЛАД ТЕНІСОВИХ ЗМАГАНЬ НА СОЮЗІВЦІ

Тенісова ланка УСЦАК, що її очолює інж. Роман Ракочий, ст., узгіднила з Управою Союзівки дати цьогорічних тенісових змагань на цій оселі УНСоюзу, як слідує:

3, 4 і 5-го липня — УСЦАК—Схід
7 і 8-го серпня — Подвійні гри
3, 4, 5 і 6-го вересня — УСЦАК — крайові
18 і 19-го вересня — УНС 16 і 8
9 і 10-го жовтня — КЛК

Українська громада Філядельфії правно оформила себе

В дусі рішень законно відбутих Звичайних загальних зборів Відділу Українського Конґресового Комітету Америки у дні 27-го березня 1982 року, в яких взяло участь 57 представників членських організацій та 215 умандатованих громадян, вибрані на цих Зборах керівні органи в складі 77-ох загально відомих громадських діячів різних релігійних, культурно-освітніх, фінансових, професійних, суспільно-громадських, братсько-допомогових, жіночих, молодечих, наукових, спортово-виховних і інших організацій та установ міста Філядельфії і його передмість - перевели правне оформлення репрезентації організованого українського громадянства Філядельфії та найближчої околиці під назвою Український Конґресовий Комітет - Українська Громада Метрополітальної Філядельфії, Інк., з осідком у Філядельфії.

Зорганізоване в Українському Конґресовому Комітеті — Українській Громаді Метрополітальної Філядельфії українське громадянство прийшло до переконання, що теперішні „посідачі влади" в Централі УККА в Ню Йорку не лише не виявили навіть найменшої познаки доброї волі наладнати спричинене ними на XIII Конґресі Українців Америки розбиття, але й допустилися наруги над українським громадянством Філядельфії своїми намаганнями накинути йому своїх „провідників", як його репрезентантів проти його волі. Щоб не допустити у майбутньому до подібних ситуацій, узаконена перед державними чинниками українська громада метрополітальної Філядельфії оформила правно свою суверенність у відношенні до будь-якої надбудови, у склад якої буде вона входити тільки на базі власної волі.

Отож із волі організованого українського громадянства Філядельфії, як і в дусі власної узаконеної грамоти, Український Конґресовий Комітет — Українська Громада Метрополітальної Філядельфії, Інк., 5004 Олд Йорк Ровд, Філядельфія, Па. 19141, являється єдиною законно оформленою загально-громадською репрезентацією зорганізованого українського громадянства Філядельфії та найближчої околиці. До речі, статут цієї репрезентації виразно забороняє опанування її будь-якою однією політичною партією; а відомо, що жадоба однієї політичної групи посідати неподільно „владу" в УККА довела до злощасних наслідків XIII Конґресу. Свободолюбні українські громадяни Філядельфії все ще паленіють зі сорому, що таке розбиття наступило саме у їхньому місті Братньої Любови.

Подаючи це до загального відома, керівні органи УКК-УГ Метрополітальної Філядельфії, Інк., апелюють до всього українського громадянства Філядельфії та околиці продовжувати свою конструктивно-творчу діяльність в обраних ділянках власного заінтересування, не встряваючи у безплідну „дискусію" з прихильниками монопартійних чинників УККА в Ню Йорку. Натомість звертаємося із проханням підтримувати всесторонньо всі позитивні заходи Комітету за Правопорядок в УККА до наладнання праці на всегромадській базі.

Продовжуючи конструктивно-творчу діяльність Української Громади Метрополітальної Філядельфії, просимо вже тепер включитися у відзначування Мазепинського року, що будуть переведені у Філядельфії в Робин Гуд Делл для відзначення 300-ліття Філядельфії, що відбудеться 20-го серпня 1982 року; у святкування річниць Листопадового Чину, в неділю, 31-го жовтня 1982 року; Свята Державної Самостійности й Соборности України - в неділю, 23 січня 1983 року; Свята Шевченка - в неділю, 6-го березня 1983 року, а також у відзначуваннях трагічного 50-річчя Голодної Облоги в Україні, що проходитимуть у Філядельфії у 1983 році.

За УКК—УГ Метрополітальної Філядельфії:

проф. д-р Петро Стерчо, голова
д-р Володимир Процюк, секретар

Про містерію...

(Продовження зі стор. 2)

одна сторінка, ні одна записка чи світлина, хоча не все було поскладано в первісному порядку.

Але хто і навіщо тримав усі ці папері повні два тижні — це велика загадка.

Кажіть, що хочете, але і в українській громаді трапляються історії, що нагадують пригоди Джеймса Бонда або повісті Форсайта чи Лє Карре...

О-КА

Лос Анджелес вшанував Т. Шевченка

Українська громада великого Лос Анджелесу і околиць велично вшанувала світлу пам'ять великого українського національного Пробудителя Тараса Шевченка концертом, який відбувся з рамени Українського Культурного Осередку у неділю, 14-го березня ц.р., в Домі УКО.

Простора авдиторія Українського Культурного Осередку вітала наше громадянство, яке численно прибуло на цей урочистий концерт, присвячений найкращому синові та вибранцеві нашого народу.

Святочну доповідь, гарно опрацьовану і передану, виголосив парох української православної церкви св. Андрія о. Степан Галик-Голутяк. Діти „Рідної Школи" як завжди, так і цим разом, своїм окремим репертуаром, до якого увійшли збірні та окремі деклямації і пісні зворушили присутніх.

Належить відзначити юних декляматорок, а саме: Марусю Подгурець, Целю Винник, Зірку Кеске та Катрусю Макух, як також і завжди готового для сценічних виступів Славка Доланюка. Успіхи наших наймолодших з „Рідної Школи" завдячуємо перед усім невтомній та відданій виховниці Любі Кеске, під кермою якої наші діти приносять нам усім радість.

Відомий співак Микола Семчишин по-мистецькому виконав ряд пісень українських композиторів: Стеценка, Лисенка та Нижанківського, одержавши заслужене признання від присутніх.

Після перерви присутні були зворушені мистецьким виконанням поеми Т. Шевченка „Наймичка", яку фахово передала у всіх деталях довголітня працівниця на українській сцені та членкиня Об'єднання Мистців Української Сцени редактор Оля Муць.

Велику поему Т. Шевченка, яку наша мисткиня вивчила напам'ять, вона передана у гармонійності мистецтва слова та душевного переживання, віддзеркаливши реальний образ постаттей та доби, створених поетом. Спонтанні оплески були виявом подяки за виконання поеми.

Хор „Кобзар" під кермою маестра Володимира Божика дав нам усім „китицю" мистецько-естетичної насолоди фахово виконаними піснями під фортепіяновий супровід невтомної та улюбленої громадянством проф. Лесі Куриленко-Вахнянин.

Ми вдячні управі УКО і всім учасникам концерту за гідне возвеличення великого Кобзаря України.

Святополк Шумський

Єпископи...

(Продовження зі стор. 1)

У четвер, 6-го травня, зустрілися представники влади світської і церковної для обговорення питання суспільного ладу у країні. Стислість заяви, виданої в наслідок цієї зустрічі, вказує далі на напруження відношень поміж церквою й урядом Польщі.

Заворушення у країні, як відомо, почалися із успішної першотравневої демонстрації-протесту, згодом вони блискавично розповсюдилися по різних місцевостях і перейшли у великі сутички з поліцією та військом. Польське радіо повідомило, що 678 осіб із 1,300 заарештованих у понеділок, 3-го травня, уже стали перед судом, і 118 з них засуджені на терміни від одного до трьох місяців ув'язнення. Решта—покарані легшими вироками.

Бурхливість протидержавних протестів в останніх днях виказує безнадійність державних заходів генерала Войцеха Ярузельского навести порядок в країні і перейти до „нормалізації" як політичного, так і безнадійно захитаного, що межує з катастрофічним, економічного життя країни.

Женевські...

(Закінчення зі стор. 2)

вати тактично нуклеарною зброєю у той спосіб, щоб не допустити до нападу Совєтського Союзу.

Пацифістичний рух, який у деяких европейських країнах виступає проти нуклеарного зброєння, влаштовуючи демонстрації, не здає собі справи з наслідків цього роду акції, — хоч існує така можливість, що на випадок загрози миру ЗСА готові вжити атомову зброю для відстрашення кремлівських шантажистів і вкоротити їхній політичний апетит.

Критикують...

(Закінчення зі стор. 1)

спонзором і ініціятором конференції є совєтський уряд, який, на думку американських законодавців, використовує наївних церковників на Заході для своїх політичних цілей, жорстоко переслідуючи в тому самому часі тих своїх громадян, які домагаються релігійної свободи в СССР.

До листа американських законодавців є долучений список 25 релігійних в'язнів, які представляють тисячі вірних, яких переслідує совєтський уряд за їх релігійні переконання.

Американці закликають тих американців і европейців, які візьмуть участь у московській конференції, щоб вони піднесли справу свободи релігії, яку Кремль з'обовязався респектувати не тільки в Гельсінкських угодах, але також у Хартії, Універсальній Деклярації Прав Людини Об'єднаних Націй і у своїй власній конституції.